

Ezen lapok minden héten négyezer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félre Budapestre házhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez p. A hirdetések minden apróbetűs hasábjára 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Péntek

293

November 28. 1845.

Előfizetési helyben a kiadó-hivatalban, hatvani utczán Horváth-báznak 483dik sz. alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai Birodalomban a külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezések. Még néhány szó az élelemszerek drágaságáról. — Még néhány szó azokhoz, mik a Budapesti Híradóban illy cím alatt Igénytelen véleményem vagyonhiány esetében az adós személyének nálunk jelenleg meg nem ítéltetéséről váltótörvényszékeknek közöltettek. — Győresanakkól (iskolaügy). Külföldi irodalom. (Histoire du Consulat et de l'Empire par A. Thiers. Tome cinquiene. Paris 1845.) Külföldi irodalom. Franciaország. Dánia. Poroszország. Lengyelország. Nagy-Britannia. Amerika. — Magyar. gazd. egyesület novemb. közgyűlési tárgyának folytatása. Iparüzimár 1846ra. Hivatalos és magánhirdetések. L. teriákban huzott számok. Nemzeti színház Játékrend. Gabonár. Statuspaprok és részvények árkelete. Dunavízjárás.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Ö. cs. ap. kir. Fősege báró Schönstein Károly kormánytanácsost és Szőgyény János udv. titkókat az egyetemes cs. kir. udv. kamara tanácsnokivá miltóztatott legkegyelm. kinevezni.
Ö. cs. ap. kir. Fősege a pécsi székes káptalannál megüresült választásos kanonokságra R. a. n. o. l. d. r. Jánost a pesti kir. egyetemen hittudomány tanítóját kinevezni; N. e. m. e. t. h. János varasdi lelkeszt pedig tiszteletb. kanonoksággal díszesítet legkegy. méltóztatott.
Ö. cs. ap. kir. Fősege gróf F. e. s. t. e. l. c. s. Zsigmondot Württemberg-kir. huszárezredbeli kapitányt cs. kir. kamarással közre sorozni legkegy. méltóztatott.

D (Még néhány szó az élelemszerek drágaságáról.) A jelen pillanatban ezen kérdés ad legtöbb gondot az európai kormányok jó részének. És valóban komoly elmélkedésre méltó ama körülmény, hogy azon nemzeteknél, mellyek polgárosodásban leginkább előhaladtak, hol az ipar, belkereskedés és munkásság minden nemei legelőkelőbb mozgásban vannak, földművelés és közlekedési eszközök a kifejlesztés igen magas fokán állanak, a folyó évi silány termés épen annyi, sőt talán még több aggodalmakra nyújthat alkalmat, mint például nálunk, kik az érintett tekintetekben igen nagyon elmaradtunk 's hátravagyunk. Igen tanulságos e szempontból vizsgálni az óriás műiparu és pénzben dúsgazdag Angliát, és a hozzá illyesekre nézve az európai szárazföldön legközelebb álló Belgiumot. Ha az ember az angol gabonatorvények ellenére hallgat, kik jobbra gyárosok és fogyasztók, és általános kereskedési szabadság köpenyge alatt ostromolják a földművelés védelmére felállított vámkot, ezek azt állítják, hogy az illyen bajokon segíteni fog tökéletesen ezen törvények eltörlése 's a gabonakereskedés teljes felszabadítása. Ekkor olesó leond a kenyér és egyéb élelemszer és így több fog fogyasztatni, másrészt még nagyobb arányban szaporodni a népesség, olesőbb napibér mellett is élhető fog a gyármunkás, olesőbban lehetend tehát gyártani és így többet a külföldnek és belföldnek eladni, és a brit kereskedelmi és gyáripari fensőbbiséget fenntartani. Ezen arak szerint a tulajdonképi földműves és bérlő sem fog veszíteni, mert ő is olesóbban élend, több fogyasztóra számíthatand és végkép is a földbirtokos lesz kénytelen a földbérből elengedni, melly tekintettel a fenálló és magas árakat biztosító gabonatorvényekre vala megszabva, tehát végelemezésben csupán ez fog veszíteni. Gondolhatni, hogy Angliában, hol 35 ezer család birja az egész földterületet, 's a kézművekből, bányászattól és gyáriparból élő népesség háromszor és még többször annyi mint az, mellyet földművelés táplál, igen nehéz lehet a földbirtokosok állása azon izgatással szemközt, mellyet a gyárosok és kézművesek folytatnak 's mellyet a jelen mostoha osztendő igen nagy mértékben élénkít és istápol. De azért nem olly könnyen adják meg magokat a földbirtokosok. A gyárosnak azt felelik, hogy ő is véde van gyártmányaira nézve, és így ő is joggal kívánhatnak ugyanezen kedvezésben részesülni, a mi a gabonatermesztést illeti. Válaszolják neki, hogy a gyártmányokkal külkereskedés az általános kereskedelemnek csak kisebb részét teszi, mellynek nagyobbja a belföldre esik, ez meg nagy részben a földművelő és birtokos osztály dús jövedelmén feneklik. Tényekkel világosítják, hogy az angol nép, aránylag egyéb népekhez, legtöbb különmemű élelemszereket fogyaszt, daczára a gabonatorvényeknek, és így legtöbb módokban bővelkedik az élet szükségjeinek fedezésére, kényelmeinek kielégítésére. Felemlítik, hogy az egy részben külfogyasztáson alapuló gyáripar és a belőle élő népességet az olesó kenyér sem fogja gyakran, az előbbi ugyan szenvedő pangástól, az utóbbi inségtől és éhezéstől megmenteni; mert ha csökken a gyártmányok külkelete és munkátlan hever a gyármunkás, az olesó kenyeret sem lesz képes megszerezni. Utalnak a szárazföld állományaira, mellyek szökkenő és csökkenő vámmal (sliding scale) vagy épen nem, vagy legalább nem olly mértékben védik a gabonatermesztést, mint Anglia, és az inség szorongatásait mégsem kerülük el; utalnak Belgiumra, hol a kivíteli tilalomnak 's beviteli vámentességnek daczára, 15 franca bkerül egy zsák burgonya 's rendkívüli pénzsegélyzéshez nyul a törvényhozás, hogy a szegény nép éhenhalástól megóvassék. Előadják, hogy honuk, a rendkívüli eseteket kivéve, elegendő gabonát természet a népesség táplálására; ellenben, szigeti helyzeténél fogva, csak ugy érezheti magát biztonságban, ha gabonabeli szükségére nézve lehetőleg független a külföldtől, mi lenni megszűnnék, ha földművelése erőteljesen nem védetnék az olesóbban termesztető külföld ellen.

Ezen sarkok körül forog Angliában a gabonatorvények körüli vita, mellynek egy újabb felvonását látandjuk, hihetőleg a legközelebb már januárban összejövendő parlament alkalmával. Bármint dőljön ott el ezen kérdés, nincs benne kétség, hogy a parlament határozatát bölcsesség, mely fölfogás, minden érdekeknek mérlegzése és gondos körültekintés fogják jellemzeni; de az eredmény minden valószínűség

szerint a gyártalajdonosok azon ohajtásának, hogy olesóbb napibérek mellett még többet gyárthassanak, és a világot készítményeikkel még inkább elárasztassák mint eddig, meg fog ugyan felelni, de sem azt nem fogja eszközölni, hogy a gyáripar ne legyen nagy habzásoknak és ollykori crisiseknek kitéve, sem pedig azt nem fogja eltávoztatni, hogy a gyármunkás népesség illyenkor inségnék és éhenhalásnak ne legyen kitéve munkahijány következtében. Az e tárgybeli intézkedések csak újabb bizonyosságai lesznek azon régi igazságnak, miszerint vannak az emberi állapotok bensejében gyökerező ollyan bajok, mellyekre a törvényhozásoknak csak igen csekély a befolyásuk, és hogy különösen soha sem bizonyul be világosabban az emberi bölcsesség elégtelensége mint akkor, midőn a természet működésével és mostohaságával jön összeütközésbe. Így van ez különösen azon kiserletekre nézve, mellyekhez törvényhozás vagy közizgazgatás felhivatva érezhetné magát folyamodni a végből, hogy az első szükségű tápszerek árára befolyást gyakoroljon és azokat mesterségesen csökkentse. Ezen kísérletek cathorójába tartozik, mint minapi cikkünkben elemezni igyekeztünk, a gabona kivitelének tilalma, 's a burgonyaszesz égetésének megszüntetése. Mint mondók, a végső szükség eseteiben motiválva lehetnek illyenmü intézkedések, de azért ne higyük, hogy azok már létező inséget megszüntetni, vagy egy még csak következő eltávoztatni képesek legyenek. Ezen két rendű tilalom csak annyit eszközölhetne, hogy a tápszerek egy bizonyos mennyisége külföldre nem vitelők ki, 's eredeti tápszereken fogyszalható alakjában megmarad. Ha azonban tekintetbe vesszük, milly csekély p. o. nálunk azon gabonamennyiség, melly külföldre vitetik, összehasonlítva az évi terméssel, és mult évekről a jelenre ájtott gabonamaradványokkal; ha tovább megfontoljuk, hogy az egész összegében már igen nagyszerű burgonyatermesztés csak egy része fogyasztatik szeszégetésre, mialatt a másik és nagyobb része emberek és állatok táplálására fordítatik, (melly utóbbi fogyasztás az emberi tápszerek tömegét szinte éregbiti) el kell ismernünk, miszerint ezen két rendű tilalomnak, az évi termésnek földrésznük majdnem minden és a velünk szomszéd országaira is kiterjedő mostohasága, valamint az ebből következő és illyen tilalmak által még inkább növelendő rémülés mellett, a tápszerek piaci árának csökkenésére csak igen kicsi lenne befolyása, és így azon bajokat, mellyek az ország kereskedésének és a magánviszonyoknak megzavarásából következniök kellene, valamely jótékony eredmény helyre útni képes alig volna. Hiszen a nép azon osztályára nehezül leginkább a tápszerek magas ára, melly kézi munkája után élven vagy épen nem, vagy csak alig természetű, hanem főleg fogyasztó; ez pedig meg semmit sem nyer a tápszerek létezése által, ha azok megszerzésére nem bir módokkal; így tehát mindannyiszor szükség által szorongattatik, valahányszor a tápszerek közép áron felül kelnek a vásáron, mert napibére, melly a középárak mellett is csak mindennapi szükségjeit fedezheti, a tápszerek árának emelkedését nem követheti azon egyszerű okból, mivel a napibér, más képmunka ár is ugyanazon törvények szerint szabályoztatik, mellyek a portékák vásári árára befolyanak, és így csökken vagy nem emelkedik, ha a munkást keresők számánál nagyobb a munkátkeresők. Amde mostoha években, tápszerfogyatkozás eseteiben, rendszerint nagyobb ez utóbbiak száma azokénál, kik munkást keresnek, kik dolgoztatnak, mert illyenkor a szükség a nem vagy keveset dolgozni szeretőköt vagy megszokottakat is, munkára és pedig az eddiginél többre hívja fel és kényszeríti.

Mindezekkel azonban káromsem azt akarjuk mondani, hogy a közizgazgatás és a magánjótékonyosság szelleme nem tehetnek semmit a célból, hogy az élelemszerek drágaságának következtetése kevesebb legyenek érezhetők. Épen nem. Csak azt akarjuk mondani, hogy a mit ezen mezőn tehetni, az a jelen körülményekben nem az érintett tilalmak körül foroghat. És valóban ha ezeket megfontolva figyelmeztünk a külföldre is, meg kell győződnünk, mikép a tilalmakat csupán végső szükség eseteiben alkalmazzák; de még ott is, hol azokhoz nyulni elkerülhetlenné vált, nem szoritkoznak ezekre, hanem részint a közizgazgatás ovó rendszabályokkal, részint magánosok jótékony közremunkálással igyekeznek, a bajt enyhítőleg közbenjárni. Az árak csökkentésére közizgazgatásilag befolyani akarni, sikerellen törekvés, de azon lenni, hogy a mennyire lehet első kézből vehessen a fogyasztó, hogy a gabonauzérnek minden élelemszert a fogyasztó elől előre el ne kapdossanak, hogy a meglévő tápszerek romlástól megóvassanak, vagy a mennyiben már ennek indultak volna, ezen bajnak gát vettessék, hogy a végső szükség eseteire legyen bizonyos tápszer mennyiség rendelkezésre készen, összeírassék a szükölködők száma, mennyire lehet munka szerzetessék a dolgozni kívánóknak, a magánjótékonyosság igénybe vétessék és éhresztessék 's at — ezek körülbelül azok, miket a közizgazgatás teendői közé számíthatni. A többi a magánjótékonyosság köré tartozik, és azon módok képezi, melly az illyen bajok pillanatnyi enyhítésére bizonyosan legtöbb hatályossággal bir. Pillanányira mondjuk, mert valamint igaz marad alkalmasint, hogy a természet mostohaságának következtetése egészen észrevehetlennék tenni, meghaladj a emberi bölcseséget, ugy másrészt el kell ismerni, hogy végtelenül fontos az, mit a status közvetett utakon tehet, és mi leginkább a belkereskedés könnyítése, közlekedési eszközök tökéletesítése, a munkásság minden nemének ellenében álló akadályok eltáritása, köz-

terhek igazságos felosztása, közkerölcsiség és hasznos ismeretek terjesztése körül forog. És meg lehetünk győződve, hogy valamig nem ide fogjuk főleg irányzani törekvéseinket, mind addig hazánk termékenysége mellett és egy felesleges gyárképesség nélkül is minden harmadik negyedik évben tanulni leszünk azon szomorú jelenetnek, miszerint kelletlenül valamivel több vagy kevesebb hó vagy eső az inség küszöbére fogja a népesség egy nevezetes részét kényszeríteni.

Még néhány szó azokhoz, mik o lapok f. évi 280dik számában e cím alatt: „Igénytelen véleményem vagyonhiány esetében az adós személyének nálunk jelenleg meg nem ítéltetéséről váltótörvényszékeknek” foglaltatnak.

Tökéletes igazga van o cikk szerzőjének, hogy a váltótörvényszékek o részben magokat csupán és egyedül a világos törvény rendeletéhez alkalmazni tartozván, azoknak azon tulmenni annálkevésbbé kellene, minthogy a váltótörvénykönyvnek 1840ikbeni életbelépte óta ezen, a műveltséget, józan felvilágosítást, a társadalmi békes élet édesen-jótékony gyümölcseit 's a felebaráti vonzalom viszonyosságában a becsületérzést is terjesztő időszakra, a már a köztörvénykezés előtt is elavultnak mondható Hármastörvény II. r. 28dik címét, melly a sötétebb századok bélyegét hordja homlokán, alkalmazni senkinek eszébe sem jutott.

Hogy lehetett pedig Verböczy ezen törvényét az 1844: VI. és VII. t. cikk legközelebbi életbelépte után, mellyek nem egyéb, mint az 1840: XV. és XXII. t. cikknek néhány §-ainak módosítása 's illetőleg bővítése, most legújabbban a váltótörvénykezésre átvinni, azt felfogni mi szinte nem tudjuk; mert egészen nézetünk szerint jegyzi meg az érintett cikk szerzője, hogy a törvényhozásnak sem 1840ikben a váltótörvények alkotása, sem pedig 1844ikben azok kijavítása 's illetőleg bővítése alkalmazva Verböczy idézett törvényekét a váltótörvénykezésre lehetőleg alkalmazni még csak szándékában sem volt, sőt ki az utóbbi két országgyűlés tanácskozásait figyelemmel kísérte 's az azokról vezetett naplótak figyelmesen olvassa; hasonlóul ki az 1844iki VI. t. cikknek jelesül 28dik §-zat, melly a váltóüzlet körüli csalárdságokról intézkedik, csak felületesen is megbirálja; meggyőződhetik, hogy nemcsak a váltóüzletek körüli visszaélések közmogenyítése iránt ovakodva intézkedett a törvényhozás, de sőt minden o törv. cikkbeni módosítások, kiválólag pedig a fent idézett 28d. §-za nem annyira az adósok, mintsem a hitelezők által elkövetni szokott csempészkedések korlátozásáról 's ekép inkább az adósok biztosításáról intézkedett, olyannyira, hogy habár a Váltótörvény II. r. 99. §-za az adósok irányában ugyan kedvező, a hitelezők ellenében pedig annál fogva igen súlyos volna is, minthogy ha az elfogadási vagy általában lekötélezési aláírás csak paszta tagadással támadtatik is meg, a hitelező a tagadásra vett aláírás igazolására utasítandó; mégis ha ez az aláírásvalódiságát napfényre világosabb adatokkal bebizonyítja, sőt ezzel egyszerűs mind azt is tökéletesen kimutatja, hogy az aláírás tagadása nem jóhiszemű, sőt egyenesen károsítási szándokkal történt, a viszonsosság elvéből nem intézkedő legújabb törvényrendeletet az ekép vétekekben utólrét roszhiszemre kiterjeszteni még sem lehet.

De ha maga a váltóintézet, annak célja és kifolyásai, ugy az azzal szoros összeköttetésben álló 1840diki csüdületi törv. cikk egyes rendelkezései vétekeknek is bővebb tagadás és megfontolás alá, ezekből is csak azon következtetés vonható, hogy Verböczy kérdéses törvényozikkének váltóüzletekrol alkalmaztatása a törvényhozás szándoka 's célja soha nem volt.

A váltótörvények nem a magánosok közt fenforgó kövételési viszonyok, mellyekre nézve a számos köztörvényi intézkedések nemcsak alkotattási erejükben megtartattak, sőt azok épen a magános hitel tekintetéből az 1836diki 20dik és 1840iki 11ik törvényozikké által hatályosságukban ki is terjesztettek, hanem főleg a kereskedési hitel biztosabb volta tekintetéből alkotattak, mit a váltóbiróságoknak bármely nyelven írott czimzete (Váltó és kereskedelmi törvényezik, vagy bíróság) Forum, aut Tribunal Cambio-Mercantile (Mercantil und Wechselgericht) eléggé tanúsít; de a magyarhoni törvényekben a még most is fenálló, 's a mindennapi tapasztalás által komolyan igazolt főhiány abban rejlik, hogy a magános üzletekre, 's illetőleg a váltóképességre nézve sokfelől ohajtott, 's annak idejében majdmajd minden váltótörvényszékek által ajánlott kor- és czélszerű méréskelletteli megszorítás nem eszközöltetett, 's hogy ez a legközelebb lefolyt országgyűlésen nem sikerült, csupán annak tulajdonítható, hogy o tekintetben olly megszorítás hozottat javaslata, melly szerint a váltókkal üzérkedés még rendes kereskedőknél is megszorítatván, ez által maga az intézet jótékonyossága is megszünt volna; mi hogy ne történjék, az ellenkező felekezet a tervezett módosítástól inkább egészen ellállott, miről annak idejében külön értekezéssel, 's bővebben szólandunk.

Ezek szerint tehát midőn az érintett Verböczy-féle törvényt az illető váltótörvényezékek is alkalmazandának, azok által nem kereskedők, hanem többnyire, de sőt tán bátran elmondhatni, majd mindenkor és egyedül olly magános felek fogának suttatni, mellyek szorosan véve a váltóbiróságok elibe nem is tartoznának, mert kereskedőnél, ki ellen, ha váltóit annak idejében ki nem fizeti, hitelét veszti, minden esetre és tüstint esdő szokott megnyitni; olly eset melly miatt Verböczy törvénye alkalmazása jöhessen, el nem fordulhat.

A mi már a csözületi rendszert magában foglaló 's rendszeresen tárgyaló 1840: XXII. t. c. cikk, melynek rendelkezéseithez szoroson alkalmaztatni bírók és felek egyformán kötelezetnek, illeti, ha annak 125. 126. 127. 128. és 129ik §ait, melyek a család vagy vétkes gondatlansággal párosult bukás kinyomozásáról 's megfenyítéséről szólnak, tekintetbe vesszük — ugy az ezen törvényes intézkedéseket módosító, 's bővebb kifejtéssel elhatározó 1844iki V. t. cikk tartalmát figyelemmel olvassuk, tapasztalunk kell, hogy azok leginkább a roszhiszeműség kinyomozásáról 's a fondorkodó adósok megfenyítéséről rendelkeznek; 's ki fogja állithatni, hogy ha valamely adós ellen a roszhiszeműség, vagy csalárdság napfényre nem hozatik, a csözüperbe magokat beavató mindannyi egyes követelők részéről ugyanazon adós ellen Verböczy törvényelohatno kiterjeszthető? — ez valóban a törvénykezesi pályán „exemplum sine exemplo” — volna; — már pedig ha az ösves követelőknek nem állhat jogukban vagyonihiány esetében Verböczy sötét szellemű törvényéhez ragaszkodni, mi joggal tehessek azt egyes követelők az ex professo alkotott új intézvény ellenében, meg nem foghatjuk; azt azonban, hogy Verböczy törvényrendelete ez újabb törvénykezesi rendszerek mindegyikének megalkotása után a köztörvénykezesi szövegéből is számúzethessék, a következtetéssel inkább meg tudnók egyeztetni.

Erre ugyan valaki elmésen azt jegyezhetné meg, hogy épen azért, mivel a esődperekben a roszhiszeműség is vizsgálát alá jő és megfenyítetik, az egyes váltó-eseteknél pedig ez nem történik, szükséges: hogy a roszhiszeműség, az ártatlan adóssal együtt, érezze a törvény büntető súlyát; azonban mikép lehessen azt a természeti igazsággal igen megfő szentírásnak ezen szavaival „inkább ne bűnhődjék ezer vétkeken, mint szenvedjen egy ártatlan” — megegyeztetni, valóban nem tudjuk. — De végre

Maga a vi. k. tágas tartalma elég olly rendeletekkel bővelkedik, melyek, ha Verböczy érintett törvényrendelete csakugyan a váltótörvénykezesre is kiterjesztetnék, az ezérfele alakban feltűnendő következtetések miatt vajjon hová jutnának? a vi. k. I. r. 185 és 186. §ai szerint a már egyszer elfogadott váltó is, habár hamis volna is, kifizetendő, tehát megítélendő is lévén, vajjon ez esetben Verböczy kérdéses törvényrendelete azon elfogadóra, vagy forgatóra, ki a lekötelezettség által tulajdonképp terheltek, alkalmazandó lesz e? — vagy az illy — ugy az I. r. 16 — 123. 's 124ik §ai szerint — és a IX. fejezetben előfordulható számtalan viszkereketi esetek is tán kivétel alá jövednek? — igen, — de ezek közül az első előreboasztandó vizsgálat nélkül, — mi pedig a váltóbíróságot nem illeti, mert az idézett §ok szerint a megcsalott félnek a csalárdsággal élők ellenében egyedül a köztörvény utján minden jogai fenhagyatnak, nem történhetvén, mi módon, 's minő igazsággal fog az alkalmazás eszközölthetni, feleljenek meg azok, kik mellette vélekesznek.

Ha e kérdés minden törvényesékeken egyértelműleg, főleg pedig a hetszemélyes-tábla által is már eldöntetett volna, kijelentjük, hogy nézetünket a nyilvánosság utján a tisztelt közönség nem olvasandá. Kült Pozsonyban szent András havában 1845. N. J.

Győr csanakból. (Tanító-ügy.) Nov. 16kán. Érzékeny fájdalmat kelle minden — a nevelést előmozdítani ohajtó — igaz hazafinak 's ügybarátnak éreznie: midőn a B. P. Híradó 269d. számában a csáktornyai szomorú iskolalukulást olvasta. — Igenis, nagy fájdalmat, főleg a jelen átalakulási korszakban, melyben már nem állják kimonadni a néptanítói rendről, miszerint az, nem csak édes hazánkban, hanem széles e világon a nép külön osztályai között legnagyobb és legfontosb befolyású osztály, ha t. i. azon magas és dicső özlnek szentül megfelel, melyet hivatása tűz elibe! — Ezek előleges megemléseivel, ki kell örömitasan nyilatkoztatom, miszerint ma már koronás fejedelmünk is atyailag gondoskodik a becses tanítói rendről, midőn annak egy (1843diki novemberben kelt) k. kir. deo retumában a tisztosok osztályába fölvetését, 's parkoljotok tehat mindnyájan néptanítók! e fejedelmi kegyet méltányolni, dacoljatok pályátok rögeivel, szilárdításátok békéttürelmeteket, ébresszések föl a századok óta szendergő alsóbb néposztályt (kikkel leginkább dolgok van) mély álmiból, irtások ki sziveikből a burjánokat 's a rosz előítéleteket, 's töltésüket meg az így megüritt sziveket vallásos érzelmekkel, 's 's eszközöljétek erőlyes és elszánt föllépéseitek által azt, miszerint a „nevelés” felsőes eszméje ne maradjon csak „pium desiderium,” hanem, hogy mielőbb megtestesülten életbe is lépjen. Mert a nevelés ridég formái között illő kiképzést nem nyerhet az ész, nem a — szív; igaz nevelés nélkül a vallásnak csak külsőtartásait, nem pedig annak üdvözítő szellemét fogja föl az ember, így, a felebaráti szeretet helyett irigységet, kajánságot ápol ember ember iránt, 's 's. Ne feledkeztek meg tehát néptanító urak, azon magas és dicső célról, melyet nemes hivatástok tűz előtök, neveljétek a honnak értelmek, munkás és hasznos polgárokat; a fejedelemnek hű, engedelmek és áldozatra kész alattvalókat; az anyaszentegyháznak pedig jámbor, istentűlő 's érelyes keresztényeket! Ha illy értelemben feleltek meg tisztoteknek, ugy ti leandetek egész nemzetiségek boldogítói. Nem becses-e tehát vajjon az iskolamesteri hivatal? Azonban, valamint mindennek a földön, ugy unak is megvannak a maga terhei, sőt a polgári foglalatosságok között tán a leghálátlanabb kenyér is; — de ha egyszer látandja az ország, hogy szent működéseikben oryedetlen buzgalmuak vagytok, 's látandja fáradságotok édes gyümölcsét, o akkor, minden bizonyára anyagi szük körülményeitek megorvosolni legszentebb kötelességének tartandja. Megszüntök akkor a nép önkényétől függni, nem fogtok akkor évenként cseléd gyanánt szögödni, nem pana-

szos alamizsnából élni, nem — hivatástok helyett — paraszt gazdaság után látni, hogy tengődhesetek, 's 's.

E hosszas bevezetés után a pápa-kerületi alesperességi lelkész uraknak már két éven át (a kebelbeli tanítóknak szak tudományaikban kiművelődése tekintetéből) folytatott buzgó törekvéseiket 's áldozataikat vagyok bátor ezuttal megéríteni, mely tények hogy viszhangra találjanak az egész hazában, a közlő tiszta szívből kívánja. A nevezett alesperesség t. i. az évenként tartatni szokott sz. koronában, vagyis papgyűlésben, a mesterek részére pályakérdéseket szok ki tüzni megfőjtés végétt, 's a legjobb feleletek beküldőjét néhány, o szent célra összedott forinttal is megjutalmazza. Igy p. o. az 1844dikben ki tüzött kérdések ezek valának: „I. El lehet-e az iskola testi fenytitök nélkül, vagy ha nem, mire kell vigyázni azokban, vagy mikkel lehet azokat pótolni? II. A falusi iskolákban, hol különféle osztályzatok vannak egy teremben, mikép kell a tanítási rendszert ugy intézni, miszerint minden időben minden osztály hasznosan elfoglalva legyen? A jelen 1845dikre kérdések pedig ezek: „I. Minő (ulaj) donok kívántatnak meg néptanítóban? II. Minő kötelességei vannak egy mesternek, mint plóbanus segédjének, az egyházi eljárásokban? A pápa-kerületi alesperességtől ime, milly édesdeden kecsgetőt módokhoz nyul, hogy minél számos férfiú képződjék a hazának, kik néptanítói helyzetöknél és befolyásuknál fogva, hazaszerte fogjanak a köznépnek szellemi 's erkölcsi kiműveléséhez! Meleg hálával tartozunk hát nektek, nemes lelkű és jó hazapolgárok! kik a népnevelésnek egébe kiáltó hiányát kiegyenlítani fáradszathatlan törekesztek, 's így azon fájnak, melyhez tartozni minden hiányai mellett, legédesb örömmünk, végképeni elsúlyedését meggátoljátok! — Heckenst Endre.

KÜLFÖLDI IRODALOM.

Histoire du consulat et de l'empire par A. Thiers. Tome cinquième. Paris 1845.

Thiers e nevezetes történeti munkájának ötödik kötete o napokban érkezett hazánkba. Tartalmát három fejezet foglalja magában: a császárság, a koronázás és a harmadik szövetség. Szabadjon belőle a legérdekesbet ha bár egy pár saját észrevétellel megtoldva röviden itt előadunk.

A francia forradalom a középkor és újabb világ társadalmi elveinek csatája volt, nem csupán csatája a francia nemzetnek, hanem Európának, a polgárisodott világnak. A forradalom győzött 's általa az új elvek egész szélsőségekben. Ezen felcsigázott társadalmi állapotban Franciaország nem maradhatott, mert ugrás nem létezik a természetben 's ha azt az ember vezeszületett szabadságánál fogva erőszakkal viszi véghez, kénytelen utóbb, a dolgok természetes folyamától kényszerítve, rákmódra hátramaradni. Ez történt a francia republikaival, mint száz év előtt az angollal; 's mulatságos ezen tanulságos eseménynek részleteit Thiers munkája ötödik kötetének első fejezetében olvasni.

Tíz évig dühöngött a forradalom, tíz évig harcz mindonnt, a törvényhozó testületben 's az ellenséggel, belsőben a legitimistákkal, kik a Vendéet 's a chouanokat fellázították 's a kül ellenséggel, két koalícióval egymásután. Ez természet elleni állapot volt. Az ember nem vadállat, hogy egymást örökké véresen marcangolja. Ha küzd is egy ideig, ha az élet legszentebb céljaiért küzdenie kell, végre csakugyan békét ohajt, hogy a polgárosodás 's természet áldásait nyugalmassan éldehessék. Így történt, hogy a francia nép is, tíz évi bel- 's küharcz után, végre életét 's vagyonát bátorsággal látni kívánta, az olly sok évek óta elhanyagolt házi 's családi dolgait rendezendő. Szóval: béke lévén az ember természetes állapotja 's a bátorság 's rend szintolly nélkülözhetlen kellékei a társaságnak, mint a szabadság, tíz évi küzdes után, mondom, a szabadság tulcsapongásai a bátorság 's rend kívánatait ébresszék fel minden kebelben.

Bátorságot és rendet pedig helyre nem lehetett állítani, hanem meggyőzve a haza bel- és kül ellenségeit. Mi csuda, ha végre minden szem a katonák felé fordult, tőlök szabadságot várván. A francia forradalom menete e tekintetben hasonlított minden máséhoz. Eleinte, hogy a forradalom terjedést 's hatalyt nyerhessen, az eszmét kell mindenek felett terjeszteni, 's a szónokok a nemzet hősei. Utóbb azonban ki világlík, hogy pusztá szóval semmi sem létesülhet, hanem ahoz tett 's diadalmas harcz szükséges, 's a szó embere sülyednek a közvéleményben; Kleber öket „prókátoroknak” Bonaparte „haszontalan fecsegőknek” nevezé. Így történt, hogy a közvélemény Bonaparte tartózkodása alatt Aegyptusban egyszerre Jouberttől karolá fel. Neki adatott át a vezéri pálcza, tőle várt a nemzet szabadságot. De ez Novinál olesett. Csaltakozván várakozásában, ketőzetett hévvel ragaszkodott az Aegyptusból visszatérő Bonapartéhoz, őt már nem mint vezért, de mint fejedelmet fogadrán.

Mikor támadtak légyen Bonapartéban a fölségi hatalom vágyai? erről Thiers csak azt mondja: hogy nagyra vágyása fokról fokra nőtt. Maga Napoleon azonban memoiresjában megjegyzi, mikép ez iránti első gondolatai Aegyptusban támadtak. És valóban e elvágatva Franciaországtól, Aegyptusban nem pusztá hadvezér volt, hanem fejedelme ez országnak, korlátlan hatalommal rendelkezvén jövedelmei 's néposzósége felett. Visszaérkezvén Franciaországba 's megragadván a kormány gyeplőit, a republika gyorsabb léptekkel közeledett az örökös monarchia felé. az öt évre választott 5 director helyett 3 consul neveztetett ki 10 évre, 's végre egyike közülök ezen hivattal hálálaig ruházottat föl, teljesen kezébe kerítvén a fölségi hatalmat. Még egy lépés 's benne voltak az örökösödési monarchiában.

Ezen lépést pedig épen azon eszköz stetteté, melyhez a legitimisták a forradalom lesújtására folyamodtak: a Pichegru-Cador dalféle összesküvés.

Bonaparte a consulatust elérvén, reorganizálta, mint már előbbi közléseinkben (I. B. P. H. 264 — 265d. számait) megmutattuk, Franciaországot, helyreállítván a belbékét 's rendet: a nemzet régen nem élvezett jólétben részesült 's most ezen olly forrón ohajtott állapot megromlásától rotogott. Bonaparte fentartásától függött e körülmények közt minden, 's természetes, hogy illy viszonyok közt a nemzetben azon gondolat támadott: mikép lehessen e szerencsés statusquot biztosítani. Az örökös monarchia vala erre a természetes expediens. És kit lehetett más örökösödési jogokkal felruházni, mint azon férfit, ki már is a fejedelmi hatalom teljes gyakorlatában volt. Bonaparte megöletésével — mondák némelyek — visszaesünk a régi zavarba; ez nem történhetik, ha örökös előre meg lesz határozva, sőt élete ellen sem fognak törni, mert az által czéljokat nem érhetik el többé. Hogy is hagyhattuk magunkat eszelen elméletek által elragadtatni, mondák mások, hogy akarhatunk a nagy Franciaországból republikaat alakítani, mint Athene vagy Sparta? Hiszen az 1789ki forradalom mást nem szándéklott mint a régi királyság visszaélései eltöröltését; a hűbéri rendszert, a korlátlan monarchiát akartuk módosítani, nem a monarchiát eltörölni, és ha az 1802. álszövegny hátra nem tart, már akkor Bonapartét nem holtigánai consulnak, hanem vagy királylyá vagy császárrá nevezük ki; hisz a fölségi hatalom korlátlan birtokában van ugyis már, választásakor pedig a szabadságot új szerződés által biztosítanunk lehet.

Es ezen eszmék, a körülményektől ébresszve, terjedtek szerteszt; nem csupán egy vén Jacobinus vált a monarchia heves szószólójává, a diabolus rotae pedig, ki a tüzet alattomban éleszté, Fouché vala, azon Fouché, ki Bonaparte legrejtettebb gondolatait mindig kitalálta 's létesüléseket siettetvén, az által magának érdemet szerezni 's a mindenható férfit maga iránt leköteleni törekedett. Fouché a Jacobinusok pártfogásáért már előbb a policia ministeriméből kissett 's Bonapartét mint senator az összesküvés nyomozásában segítő, csupán, mint látszott, a consul iránti tiszteletből, mert a policiának titkai ő ismerté legjobban, ő született annak gyakorlatára. Pichegru összesküvése őt így tetleg ismét policia-ministerré tevé, ámbár kinevezve nem volt, 's most az első consul nagyra vágyása titkos kívánságait kitalálván 's helyéből másodsor lépni nem akarván, agensei által alattomban az örökösödési monarchia eszméit terjesztgette. És ime törvényhatóságok, melyek tetszeni akartak, prefektek, kik buzgóságukat kitüntetni igyekeztek, generálok, kik mindenható urok szemét magokra vonni iparkodtak, adreseket küldének az első consulhoz, őt a trón elfoglalására felszólítandók. Soult Boulogneból irt, hogy serege hevét alig fékezheti 's fél, hogy császárnak kiáltják ki.

Ez utolsó Bonaparténak még sem volt inyére; mint római imperátor nem akart pretorianusoktól trónra emeltetni; erre a törvényhozó-testület, a senatus 's tribunatus hozzájárulása volt szükséges, és sietett ez ügyet bevégezni.

A mi ezenül történt, csupa forma, mely az álladalom másképeni alakítása mellett másképp, de mindenesetre történt volna; szükségesen tehát ezen lényegtelen eseményeket itt elösorolunk, még Carnot beszédét is a tribunatusban; mert ha ez o férfinak római jellemét fénynyel körülragyogtatta is, a fenálló körülmények közt teljesen hiábavalónak mutatkozott. Érdekesb Bonaparte magaviselete consul-társai iránt. Lebrun nem volt nagyra vágyó 's öszintén ragaszkodott Bonapartéhoz, ez tehát semmi nehézséget nem gördített elibe; kényesebb vala Cambacéreshoz viszonyra. Ez császárrá emeltetését nem szerette, részint azért, mivel egyszerre alattvalója lett, részint pedig azon okból, mivel Thiers szerint e változás rosz következeséit előre sejtétt. Midőn Bonaparte két társát magához Malmeisonba kérvén, eltökélt szándékát kijelenté, Cambacéres sem szögülhetett ugyan ellene, mert Napoleon a nemzet 's kivált a minden belső 's külső ellenségekben diadalmasodó sereg hatalma által mindenható dictatorkra emelkedett; de Párisba visszamenve, el nem titkolá Lebrun előtt érzeményeit. „Megtörtént, szóla hozzá, a monarchia vissza van állítva; azonban előre sejtetem, hogy az, mi most építetik, nem lesz állandó. Mi a republika idejében hadat izentünk Európának, hogy körülünk kívül republikaat állithassunk fel, leányait a saját republikaának. Ezentul császárságra emelkedvén, hadakozni fogunk, hogy Európának fejedelmeket adjunk, sítait vagy testvéreit a francziák császárlának, és a kimerített Franciaország szerepét végzendő, bukván vállaltai örültségében.”

Franciaország Napolent osászárrá nevezte ki 's nem királylyá, hogy a régi királysághoz folyamodni ne látszassék, azonkívül ezen hatalom valóságban a seregből keletkezvén, egészen a római imperatori hatalomhoz hasonlított 's végre Napoleon a nyugoti császárság 's Nagy Károly birodalma 's dicsősége helyreállítását foganta lelkében.

Cambacéres és Lebrun pedig utóbb kielégítetttek, mert a legmagasabb polgári hivatalokkal ruházattak fel.

A második fejezetben Napoleon koronázása adatik elő. Napoleon ismérvén a vallás hatását a tömegekre, kivézetetését a pápa által akará szentesíteni, és pedig Párisban. Ez nem vala könnyű feladat, mert Nagy Károly, Otto, Barbarossa 's V. Károly Rómában koronáztattak, ezt pedig Napoleon alig merhette, mert visszaesést a középkorba mutatott volna. VII. Piusnak tehát Párisba kellett jönnie 's o végre megkisértett csab és ijesztés. A pápa végre jött 's Napoleon oldalán mutatta magát a népek a Tuilleriesi erkélyén. És ime azon nép, mely nem régeiben az éz isten asszonyát imádtá, térdre hullt, a pápa áldását várva. „Különös állhatatlansága, kiált fel Thiers, az emberek 's nemzeteknek, mely bizonyítja, hogy azon nagy igazságokhoz, melyeken az emberi társaság nyugszik, kell ragaszkodnunk 's azok mel-

lett megállunk; mert azon rögtön szeszélyben, mely némi tárgyakat ma felkarol 's holnap elvet, sem méltóság nincsen, sem megnyugvás."

Josephine Napoleonnal csak polgári uton kell össze 's most a pápa jelenlétét használja, hogy házassága egyházilag is szentesíttessék. Egy kis asszonyi cselszövény tanúságaul annak, mikép asszonyi ravaszság még Napoléon eszén is ki tudott fogni. A koronázás előtt t. i. Josephine megvallá ezt négy szem közt a pápának 's ez kijelenté, mikép illy viszonyok közt meg nem koronázhatja, mivel az egyház hittanai szerint másnak mint ágyasnak nem tekintheti. Napoléon ezt hallván szörnyen felgerjed, de mit tegyen? koronáztatását nem halaszthatta 's így más tennivalója nem marad, mint magát a tuillériák kápolnájában, legnagyobb titokban, nagybátyja Fesch cardinal által megáldatni.

A koronázási szertartás iránt sem jöhettek a pápával tisztába. Ez nem akara attól elállni, hogy a koronát maga teszi föl a császár fejére, mi viszont nem vala Napoléon inyére, nehogy a császári koronát a pápának 's nem a francia nemzetnek köszönni látszassék. Az alkudozások tonalát szétvágandó, Napoléon végre megparancsolá, ne mondjanak ellene a pápának, mivel maga a dolgot a helyszínen eldöntendő. És im, mi történik: az ünnepélyes szertartás folyamában a pápa áldását 's kenetét ráadja a császárra 's kardjára, mellyel őt azonnal körül is övedzi, azután a koronához nyul. Napoléon szemével kíséri a pápa minden mozdulatát 's e perczben, nyersség nélkül, de teljes elhatározással, hatalmába keríti a koronát 's maga teszi fejére. Josephinét is, ki előtte térdre hull 's könyekre fakad, maga koronázza meg.

Később Milanóban Italia királyának szenteltette fel magát Caprara bibornok által, a lombardok vas koronáját ismét maga tevén fel fejére, felkiáltván: „Az Isten adta nekem, jaj annak, ki megérinti!”

A III. fejezet czíme: A harmadik coalitio. A háboru, mint előbbi közléstünkben mondók, Anglia 's Franciaország közt ki volt hirdetve, 's Napoléon Anglia partjára készült szállani, mi végül a készületek 's a sereg gyakorlata szakadatlanul folytak. Időközben az orosz czár mint közbenjáró lépett fel, de e közbenjárás Pitt erőteljes ministeriuma által szövetségre változtatott át, mellybe Ausztriát 's Poroszországot is bele igyekezének bonyolítani, hogy így a francziák Anglia egyenes megtámadásától elvonassanak. Ez alatt e szövetségnek continentalis háboruja Franciaország ellen mindinkább valószínű lett; Napoléon mindamellett seregével hajóra akart szállni, mert Londonban hitte a csomó szétvágását eszközölhetők. A parancsok a francia hajóhad egyesülésére a Mancha csatornájában végre adattak; de itt azonnal kitűnt a francia tengerészet alsóbbasága. A hajóhad vezérei, kivált Villeneuve, kiro e perczben legtöbb bizatot, féltek az angol hajókkal összetalálkozni; Napoléon rendelkezési roszul való sítattak, nem vala képes a szándékolt időben hajóit egyesíteni, 's az alatt a szövetséges hatalmak olly fenyegető állásban mutatkoztak, hogy Napoléonnak seregével a csatornát ott kelle hagynia, ha ellenségeitől megelöztetni nem akart.

Elérte volna-e Napoléon célját biztosabban, kérdezi Thiers, ha a szövetség megtámadtatása helyett, egyenesen Angliát rohanna meg? Ezt kérdezőndök, folytatja beszédét, sokan jelenben és jövőben. Ha Napoléon Drovrest eléri, felel rá, úgy hisszük, 's ezt az angol nemzet sértése nélkül nyilváníthatjuk, azon sereg 's vezér, melly 's ki 18 holnap alatt, Ausztriát 's Német-, Porosz- 's Oroszországot meggyőző 's nyolcszázzer embert Austerlitz, Jena 's Fridlandnál megszalasztá, az angolokat is meggyőzhette volna. A st.-Jamesi cabinet ugyan, hősi elszántságban, Scotiába vonulhatott volna, Angliát azon ideig az ellenség kezébe hagyván, míg Nelson az egyesült hajóhaddal Britaniát körülvevén, a győztek hazájától elvágja 's hódításában fogolylyá tenni igyekeznek. E tekintetben kétségkívül sokféle kombinációk lehetségesek, de nem valószínűk; mi, így végi be Thiers okoskodását, teljesen meg vagyunk győződve, hogy Anglia békealkudozásokba ereszkedik, mihelyest Napoléon Londont elfoglalja. Így szól Thiers 's így szólna a közlő is ha francia volna, az angolok azonban másképp vélekeznek. Azt mondják: legtapasztaltabb hajóvezérek azon meggyőződésben éltek, hogy 150,000 embert Anglia partjára nem szállíthatni, mi tetteleg bebizonosul, mivel Napoléon olly huzamos készülgetés 's gyakorlat ellenére még csak hajóhadát sem vala képes egyesíteni. Ha Anglia partjára száll számos sereggel, akkor a vállalat fele sikerült 's egészen, ha a brit nemzet bátorságát veszíti; de a historia bizonyítja, hogy ez századok hosszu során át soha sem történt, valahányszor csak az angolok a francziákkal elhatározó nagy küzdésben összetalálkoztak. Az angoloknak a hazájuktól minden segítségétől elvágott francziákat Anglia földén csak folytonosan támadnia kellett, 's Napoléon serege, bár folyvást győzve, végre győzedelmei által pusztult 's Napoléon — a mint már ez előtt Jean St.-Acro mellett 's utóbb Oroszországban — vállalatában kudarcot vall, így szólnak az angolok 's mások még másképp okoskodhatnak a nélkül, hogy e tárgyban valaha bizonyosságra lehetne jutni; mi oknál fogva a közlő legtanácsosabbnak tartja a vitakozás tonalát az által elválni, hogy közlését ezennel berekeszti.

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. (Standard.) Ugy halljuk, jövő csütörtökön (nov. 20.) a Windsorpalotában titkos tanács fog tartatni, mellyben a parlamentnek jövő januárig elhalasztása fog határozatni, 's e szerint a házak a közönséges idő előtt egy hónappal előbb nyitnának meg.

Senki nem kételkedik azon, hogy e korább megnyitás oka az uralkodó drágaság. Ezalatt a kenyér ára kissé leszállt. London nyugoti külvárosában egy négy fontos cipő ára 9 pence, az óvárosban (city) 8, a Thomsé jobb partján (Southwark) 7 1/4 — 8, Finsburyban 7, a vidéken 6 — 7 1/2 pence.

Irlandban a burgonyavész okozta ijedelem szinte csilapul, a tartományi lapok már nem igen beszélnek róla.

Windsorban nem rég követválasztás tartatván, Reid ezredes választatott parlamentti tagnak. A katonaság egész nap a kaszárnyában tartoztatott, és az ezredes pénzén sörrel vendégléltetett, este azonban kibocsátatván, Reid ezredéből mintegy 100 ember a windsoriakat párt, kor és nemkülönbség nélkül elverte; csak 10 1/2 órákor lehetett őket hazatéríteni. A legfőbb hadi hatóság a dolgot megvizsgálni és az illetőket szigoruan megbüntetni rendelé.

E választásra vonatkozólag a ministeri Standard nov. 15. ismételve felszólítja a Timest, hogy azon állítását, mintha a királyé Reid ezredesre, sikeres hatást gyakorolt volna 's vagy bebizonyítsa vagy visszavonja.

A M. Herald dicséri Guizot és Peel ministereket, azon békes politikáért, mellyet őt év óta a mindkét országban ellenzékék izgatásainak daczára szigoruan fenntartani és a világot háborútól megógni képesek voltak. Ha kormányunk, mond e lap, csak kissé is engedett volna Pamerston lord és a Chronicle tanácsának, vagy pedig csak távolról is a Times-sel tartott volna, a háboru elkerülhetlen leendett. Azáltal azonban, hogy Peel és Aberdeen lord Lajos Filepet és a francia ministeriumot gyámolták, és Franciaországban az angol-elleni hangulatot elháríták, ha egyebet sem tettek volna, már halhatatlan statusférfit hirt vittak ki magoknak.

A Globe különösnek találja, hogy míg Irland déli lakosai óhség veszélyében forognak, Limerick és Waterfordban alig férnek el a hajók a part mellett, mellyek Irlandból Angliába gabonát és egyéb élelemezert visznek ki.

A Feloidade rabszolgahajó legénységének, melly mint tudjuk az angol czikázó legénységét legyilkolta, halálos ítélete a legfőbb ítélőszék elé vitetvén fel, a kormány azt, ha helyben hagyatik, végrehajthatni akarja.

FRANCZIAORSZÁG. Paris, nov. 16. Franciaország egy intézettel bír, melly még a juliusi forradalom humanus buzgalmából veszi eredetét, mellynek további sorsa azonban a juliusi forradalom kifejlődését híven tükrözi vissza. A kormány 1831ben a földművelés, kereskedés és ipar köztanácsait teremté, évenként összegyűlendőket, és mint előre tanácskozó rendek nemzetgazdasági véleményét adandókat azon törvényjavaslatok felett, mellyek a kamarák elé terjesztendők. Szerencsés gondolát volt az, hogy az elvont törvényterjesztést a magas census által alakult kamarának szakértelem gyámoltítsa a gazdasági viszonyokban, annál szerencsésebb, mivel a színek, mellyet a juliusi forradalom az országgyűlésnek adott, természetesen azzá kellett válnia, mit most a bourgeoisiei kormányának neveznek, 's mi a statust tulajdonképen egy különös rend, egy különös osztály hatalmába hozta. A földművelés, kereskedés és ipar három köztanácsainak az volt feladata, hogy külön és egymástól függetlenül véleményezzenek, és csak ha a földművelés és kereskedés ministerei tartották jónak, lehetendők közösen tanácskozni 's szavazniok. A szavazatok tehát az ország három nagy érdeke szerint szétosztva maradtak, és sem a kormány sem pedig a kamara nem bátorkodhattak valamelyikét p. o. a földművelést, egy másik p. o. az ipari javára megrovidítani. Egy másik haszna ez intézetnek az volt, hogy magok a törvényjavaslatok egyik részét maga a nép készítette, mert a kormány a köztanácsok által mindig a tények és tapasztalatok mezején tartatott; holott ellenkezőleg most, amaz intézet elhanyagolása óta valóságos nyomorúság látni, mikép szokta a követkamara a kormány minden javaslatait felforgatni és összekuszálni. Azonban az elvont törvényesség, az örök küzdölem a többségért, az egyedül tulnyomó gond az elvek statusquojának fenntartására, legyőzték amaz intézetet, 's az lassankint feledékenységbe merült; 1841ben utóljára hivatnak össze a köztanácsok. A kormányzás, a polczonmardás födologgá lön, az igazgatás, az organisálás és életadással nem gondolt a rendszer; az iparicoteria minden kitelhető hátrazatot és rendszabályt csikart ki a kormánytól, míg azt a magas financia védkép lekenyerezte. Most Cunin-Gridaine minister a három köztanácsot dec. 15re hja össze négy hétre Parisba, hol számtalan kérdés felett véleményeket adandják. A Belgiummal szerződés megújítása van napirenden, az eddigi alkudozások borus kilátást nyujtnak, a kormány menedéket szeretne magának szerezni 's nem akar saját felelőstérhe alatt cslekedni. Az egyedárusokat tulnyomja a kamarában az ellenzék, melly a Guizot ministeriumnak a francia külbefolyás elhanyagolását untig szeméremhányja. Mit tevő legyen a kormány? Az ipar és kereskedés képviselőit akarja kihallgatni, mielőtt valamit határozná. A köztanácsok felszólítása a rendszer módorában ismét csak menekvés eszköz, nem pedig az igazgatás önkéntes cselekvénye. Ha ez utóbbi lenne, akkor a három köztanács egy hónap előtt hivathatott volna össze, különösen hogy a földművelőktől megtudja a kormány, miképen áll az idej termés, a kereskedés képviselőitől pedig, miképen áll a behozatal a kiválólag gabnatcrmesztő országokból? Ez iránt annál szükségesebb volna számot adhatni, mivel az egész itteni sajtó Angliára tekint és a kivitelt megtiltásának kérdése napirenden van. Ha Robert Peel a vámot minimumra szállítja le, csak pillanatra is, az itteni kormány legott megtiltandja a kivitelt; 's ekkor az egész ellenzék sajtó zajt csapand, és mint mindent, e rendszabályt is megtámadandja, mert mindenben csak önkényt lát; és ebben igaza van, miután olly intézet létezik, melly a burocratia színet elhárítani segítette volna. Nem mondom, hogy a három köztanács népszerű intézet, mert a kereskedési kamarából és ipari testületből választatnak, a kormány önkényesen jár el, és tudtomra a földművelési képviselőket egészen maga nevezi ki; de az intézet jelességét épen az ellentét képezi, mellyet egyrészt a kormány másrészt a kamarák ellenében tanúsít — 's az ellentétek mindig csak a valót szülik.

DÁNIA. A dán cancellária parancsot bocsátott ki, melly szerint a parasztek gyülekezetei, mikben Jogaikról uraságaik

iránti kötelességeikről tanácskozní, 's itt ott kérelmeiket tömegesen és fenyegető hangon előadni kezdték, annyiból megszorítottak, hogy illy gyűléseket ezenul rendőri felügyelés nélkül tartani 's azokban idegeneknek, azaz kik nem a községhez tartoznak, részt venni nem szabad.

POROSZORSZÁG. Posen, nov. 14. Még folyvást tartanak az elfogatások városunkban, de csak az alsó osztályokban, a legfőbb személyek az elfogatások közt egy könyváros, egy lakatos és egy mécsáros, továbbá egy gazdatiszt, ki az alattalévő parasztokat a zendülésre előkészíté, és egy hadi altiszt. A motozások hir szerint az itteni vár utáncsinált kulcsai, felszólítások és fegyverek felföldözésére vezettek. Az összeesküvés, mellynek a hatóságok már régen voltak nyomában, annyira meg volt már érve, hogy három nnp mulva már kitört volna.

LENGYELORSZÁG. Legyel határ, nov. 12. A királyságból azt halljuk, hogy ottan a kormány hasonló összeküvésnek, mint a porosz nagyhercezségben, jött nyomába, 's nemesak Varsóban hanem a vidéken is még előbb mint Posenben, számos elfogatás történt, és folyvást történik. Valószínű, hogy a porosz hatóságokat most is az orosz kormány figyelmeztette a titkos izgatásokra. Három négy hét előtt legalább számos orosz ügyviselőt láttunk idejöni, kiknek megjelenését az orosz család utazásából magyaráztuk ugyan, míg most eltűnésök egészen másra mutat. Ujabb tudósításaink a királyságból a levelezés nehézsége miatt nincsenek. Az orosz kormány egyebiránt igen résen áll, 's a legkisebb gyanunál körülhatlan szigort fejt ki, mert a királyságban uralkodó inség és a katolikus egyház ügyeinél fogva a nép általános felkelésétől lehet tartania. A helytartó hercegről mindamellett dicsérőleg mondhatni, hogy némelly parancsot a végrehajtásnál enyhíteni iparkodik. (Br. Zg.)

GÖRÖGORSZÁG. Athene, nov. 2. Utolsó hetünk nyugtalan volt. Kolettis a megüritt ministeri szék betöltését akkorra akarta halasztani, midőn a kamarák bezárva lesznek, minek az alkotmány szerint nov. 13. kell megtörténni, mivel akkor az új gyűlésnek kell megnyitattnia. Ez pártja közt rosz benyomást szült, 's ehöz járul még a nomarchiák törvényének kihirdetése (többé annyi fontos hivatal betöltése), mellyet mindkét kamara elfogadott, de Kolettis még a király elő nem terjesztett, mert a királyi halálirás után azt tüssint végre kell hajtani. E körülmények közt mindkét kamarában előgedellenség mutatkozott. A tanácsban ezért egy különben nem nagy fontosságú, (a fegyverhadost illető) törvény, mellyet Kolettis terjesztett elő, 19 szavazattal 14 ellen félrovetetett. Ez azonban épen nem mutat kisebbségre, mert számos emberei a dolgot csakélynék tartva, jelen nem voltak. Ellenben a követkamaraiban valóságos megveretést szenvedett, mi könnyen ministericrist eredményezhet. Miután t. i. a kamara a budget-t két hónapi vitakozás után valahára elfogadá, másnap a Kalavryta megyei választás (a Peloponnesban) olly sokáig függőben maradt törvényszerű- vagy elleniségó került szónyogra. Főké az ellenzékai padok néposok és fenyegető kiindezések voltak. A ministerek a vita elhalasztását kérték, mi nagy zajt szült, míg végre szavazásra került 's a vita 49 szavazattal 42 ellen elfogadtatott, és legott megkezdetett. Látván Kolettis, hogy az uralkodó ingerültségben nem bolydogulhat, hadi cselhez nyult, melly Franciaország és Angliában szokásos ugyan, itt azonban még szokatlan dolog volt. T. i. Grivas, Grisottist és más barátait megkérte, hogy többet magokkal a teremot elhagyják, miáltal a jelen voltak száma tetemesen csökken és a kamara törvényes számát meg nem haladá. Az alkotmány azt kívánja, hogy gyűlés tarthatására mindkét kamarában legalább a tagok felének jelen kell lenni. A követkamara jelenleg 125 tagból állván 63 tag jelenléte volt volna szükséges. Miután ekép számosan kimentek, Beiko őrnagy akarnamiai követ és Kolettis buzgó embere a jelenlevőket megszámlálni kíváná, 's mivel csak 64 volt jelen, az elnök az ülést szétosztatni volt kénytelen. Ez által idő nyeretett az értesülésre. Este Kolettisnál tánczvigalom volt, mellyre természetesen legtöbb befolyásos követ megjelent. A tanácskozmány miatt a táncz csak éjféltkor kezdetetett meg, boszuságára a fiatal résznek, főkép a hölgyeknek. E tanácskozmánynak másnap a kamarában kitűdött eredménye az volt, hogy a kérdéses meggyében új követválasztás tartassék, mi szavazás nélkül mindkét párt által felkiáltás útján elfogadtatott. A ministerium néhány emberének ez alkalommal történt elpártolása nem politikai indokokból történt, hanem csak Kolettis kegyencze, Sophianopolis, a Haladás néhai szerkesztője iránti ellenszenvből, ki rosz olví, nyugtalan jellemű, sem tisztelot sem befolyást nem bíró ember. — Utolírás. Egyelőre nem kell a ministerium megmaradása iránt aggódní; mindenik párt megvallja, hogy Kolettist csak Sophianopolis elejtésére akara kényszeríteni. A ministerium már felelt az angol oct. 2ai izenetre 's úgy lát-szik, feleletével minden hatalmasságok képviselőit kielégté. A tanács vonakodik a budget-t egészben elfogadni. Nov. 13-ig azonban már rövid az idő annak részletes fejtegetésére; tegnap este tehát egy politikai conferenciában egy közepű javaslatot, t. i. hogy a kamara berekesztése ujra el — s dec. 22re halasztassék, a király előjogi közé tartozván, a gyűlést 10 nappal meghoszabbíthatni; ezáltal a tanács elég időt nyer addig vitakozni, míg ellenkező tagjai belé nem unak. Azonban semmi nem határozatott.

AMERIKA. Az angol és francia hajóhad egyesülve Montevideo hajócsapatával aug. 30. a Buenos-Ayressel szemközti keskeny földcsíkon fekvő Colonia del Sacramento várost két órai álguztatás után elfoglalt 's azt üresen találá. A francziák nyugoti, az angolok keleti részét szállították meg; a montevidoei zsoldosok a templomban foglaltak helyet 's azt eszapszékékké változtaták. Miután a kissé megrongált várfalakat kijavították volna, montevidoei zászló alatt őrséget hagy-

tak hátra 's ismét hajóra szálltak, Martin-Garciában hasonlót teendők. Rosasnak 4000 indus kaczikái hadi szolgálatokra ajánlottak. A francia parancsnok, Lainé ellenadmirál, 8-10 ezer katonát kért a parisi kormánytól.

Magyar gazdasági egyesület (novemberi közgyűlési tárgyaitak folytatása.) Megegyezett továbbá a közgyűlés 7er, hogy Hartig erdőségi jeles munkájának Verner Sebestyén professor ur által történt, 's a szakosztály által helyesnek talált fordítása kiadás végett Hartleben könyvtáros urnak átengedtessek ugyan, de maga a kiadás és nyomtatás az egyesület, felügyelése alatt történjen, meggyőződve lévén az egyesület hogy a caelszerű erdőségi munka hazánkra nézve szintolly korszerű, mint szükséges. — Sor Nemes Pestmegye közönségének azon kérdésre, mikép lehetne a szembetűnőleg hanyatló honi szarvasmarhatenyésztést országsszerte ismét emelni, 's minő rendőri intézkedéseket kellene a vágószékre hacsátandó marhák kijelölése iránt országosan hozni, bemutatván az állattenyésztési szakosztály javaslatát, az egész terjedelmében elfogadott, 's mind a ns megye közönségének beadatni, mind a Magyar Gazdában egész terjedelmében közzététetni végeztelett. — Hasonlóan Der A gazdasági érdekekben állítandó nyugdíj-intézet tervezetével megbízott küldöttség előleges határozataiban a közgyűlés megnyugodott, 's már ezen előleges munkalattal közmegegyeztetve végezt az egyesület lapjában felvételti rendel. — 10er A német mezőgazdák és erdősők Porosz-Sziléziában, Boroszloban tartott I. évi 9ik közgyűlésére kiküldött egyesületi képviselők jelentése közfigyelemmel fogadattván, az mielőbb a Magyar Gazdában felvételti, 's önkényes aláírás után néhány ezer példányban külön is kinyomatni rendeltetett. — E jelentés nyomán elhatározott továbbá 11er: Hogy miután a német gazdák következő 100k közgyűlése jövő esztendőben a közlisztelétű főhg Janos ő fensége elnöksége alatt Greczben, Stajersországban, 's így legközelebbi szomszedságunkban fog tartatni, honi mezőgazdánk szolliatessanak fel, hogy e gyűlésen minél számosan megjelenjenek,

sziveskedjenek, miszerint egy részről e könnyen elérhető tanulás alkalmat el ne szalasztják, más részről pedig tömeges megjelenés, burgó részvétel nem megvetendő honi tapasztalásaink közlése által a külföldi műveltség annyi számos és jeles képviselő előtt jó véleményét 's közmegebecsülést előidézeni 's megállapítani törekedjenek, utasítatván egyszersmind egyesületi titokok, hogy honi terményeinkből Greczben oly kiállítás kieszközölni igyekezzenek, melly mezei iparunkat vagy legalább szerény törekvéseinket a külföld előtti becsülettel képviselni képes legyen. — 12er Közörmelmele üdvözöltettek a koflylyi intézet mintájára alkotott zelemeri első árvaintézet terve 's alapszabályai (Biharvármegyében), melly intézet czelja elhagyott seregény árvaköböl hezmos és erkölcsös embereket, különösen mezőgazdákat nevelni, 's mellyet Diószeghy bécsi kereskedő hazánkba és u. Karap Sándor k. v. törv. székeli úlnok Debreczenben alapítottak. Szivesen ismervén el az egyesület e nemes vállalatban a hon és emberiség érdekeiben hozott aldozatnak fenyes érdemét, kedves kötelességének emel a lelkes alapítókat e magasztos tere nemcsak magánlevel által üdvözölni, hanem öszinte tisztelést irántok ezennel nyilvánosan is azon meleg ohjítással kijelenteni, vajha e szép pelda országsszerte minél számos követőkre talál. Kiket az ügy érdekel, az ériatelt intézet szerkezetével a Magyar Gazdában egyuttal megjelenő tervből bővebben megismerkedhetnek. — 13er Egyesületi titoknak előterjesztvén a Czegléden általa alapított ohjított, 's majeros 's telkesgazdák képzésére szolgáló intézetnek tervrajzát, e korszerű és sürögő szűkségű vállalatot az egyesület erkölcsi pártfogása alá fogadni méltóztatott. — 14er Egyesületi tagok választása jövőn napirendre, egy már rég ápoltt közkívánattal vélte a közgyűlés teljesíteni, 's magára az egyesületre valódi fényt deríteni, midőn közfelkiállítás után főhg István ő fenségét, országsszerte szerelve tisztelt atyjának, Magyarország nádorának fenyes nyomdokát a mezőgazdaság kedvelésében 's kitűnő pártolásában is hiven követő fíjat megkeretni határozá, miszerint magas személyét az egyesület tisztelhetli tagjai közé soroztatni engedje. (Végeköv.)

E napokban jelent meg „Iparozimtár 1846 dik évré.” Szerkesztők és kiadók Szalkay Gergely és Németh János. — N. Ssdrét 324 lap. — A könyvnek, a szép papíron és nyomtatáson kívül, még különös díszűl szolgál gróf Almásy Móricz ő excelljának Barabástól rajzolt 's Posten aczélra metszett arczképe, 's az ékes szinezetű boritéktábla, melly Szerelmei M. pesti könyvomda-intézetének valóban becsületére válik. A könyvnek három osztálya van: I. osztály a naptár, melly a r. kath., protestans, óhitű és zsidó-naptárt, magyarországi vásárokat, postajárásokat 's 'stb tartalmazza. II. osztály: Magyarország főméltóságait, kormány- és törvényszékeit, megyei és városi hatóságait 's tudományos intézeteit és hadi tisztségeit foglalja magában. III. osztály pedig az ugynevezett Iparozimtár, mellybe az öszves váltótörvényszékeknel törvényesített ipar és kereskedelmi aláírási czimek 's a Magyarorszában létező 's mostanig keletkezett gyárok sorozatvák. Ara ezen hasznos és esinosan kiállított munkának csak 1 ft 20 kr p. p. ben.

Riesinger Ferenc hazánkba és pesti polg. asztalosmester legszebb mahagonfából három tekeasztalt (billard) készített, mellyeknek, akár Jóságukat, akár igazán meglepő szépségüket tekintve, párja az egész birodalomban aligha fog találatni, 's mellyek a legpompásabb salonnak is valódi díszére válnának. Ki a honi műipar e nemben örvendetes haladásáról is maga meggyőződni kíván, azokat bármikor a molnár-utcában 102ik sz. a. megtekintheti.

Gr. Dassawffy Emil vezérlete mellett szerkesztő Skenvey József. (Szerkesztőség) Széllás utczája Horváthház 1804. sz. 1. em.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

(217) Salay József elleni csödper. (3, 3) (157) Deák József 's neje elleni csödper. (3, 3) Határnap december 15öje 1845. 35764 Bihar megye csödtörvényszékének jelentése szerint, Salay József elleni csöd határozatán, az illető hitelezők megjelenésére f. évi december 1-öjé tüzetett ki határnapul, 's tömeggondnokká Illósy László jegyző, perüjyelővé pedig Beliczai Ignác ügyvéd nevezettek ki Ugyanez kihirdetettik. Költ. Mindzent hó 21d kén 1845.

(1236) Kecskeméten az iskolai kézikönyvtárolat költségein megjelent, (3, 3) 's Pesten Eggenberger J. és társai, 's általuk mindezen honi könyvtárosoknál megszerezhető: **Törvénytudományi Kis Tükör.** Polgári iskolák számára írta Vállaji Sipos Imre, törvénytanár. Ára füzve 36 p. kr.

Ugyanezen társulat' költségén már előbb megjelentek, 's kaphatók: **Görög Nyelvtan,** írta Tatai András. Ára 40 p. kr. **Római Régiségtan,** írta Belák József. Ára 36 p. kr. **Elemi Mértan,** logarithm. táblákkal, írta Tatai András. Ára 1 ft 12 kr. p. p. **Logarithmusi táblák** (külön) T. A.-tól. Ára 20 p. kr. (Az Elemi Mértan 2dik és 3dik kötetei, ára 1 ft 50 kr. p. p.) **Magyar Nyelvtan,** írta Tomory Szabó Sándor. Ára 16 p. kr. **Szentírás-magyarázat-tan** 1ö kötet. Írta Tomory Sz. S. Ára 1 ft p. p. **Gondolkodás-tan** (Logica), írta Tomory Sz. S. Ára 20 p. kr.

(1265) **Téli utazási-rendszere** (2, 2) a' pest-eperjesi gyorsutazási intézetnek. (Felvételi iroda a' vadászskúrti vendéglöben). A' hosszú téli éjszakákon való kellemetlen és veszélyes utazások elkerülése tekintetéből a' fentételezett intézet utazásait folyó hó 25-től fogva egész télen által többé éjjel 's nappal folytatni nem fogja, hanem utazás közben mind a' két vonalon meghálaltik, minék folyában **Pestről** elkép Induland: a) **Miskolcznak Kassára 's Eperjesre** hetenként 5-ször, 's jelesül naponként, hétfőt 's pénteket kivéven reggeli 4 órakor. Utazás közben Gyöngyösön 's Miskolczon meghálaltik. b) **Rosnyó-felé Kassára és Eperjesre** hetenként 2-szer, 's jelesül kedden és szombaton délután 2 órakor. Vácson, Losoncson és Rosnyón meghálaltik. — Költ Eperjesen 1845dik évi november havában. A' pest-eperjesi gyorsutazási-intézet **Matthaeides Károly** által.

(1275) (1, 2) **Uj Zsebkönyv 1846ra.** December 1-jén megjelenend: **Ajándok.** Magyar Almanach. 1846. 6 aczélmetszettel. Csinosan kötve aranyvágással 3 ft p. p. Yorös selyembe 4 ft p. p. **Heckenast G.** kiadó.

(1272) Épen most jelent meg és (1) **Hartleben és Altenburger** könyvtárosoknál Pesten a' váczli-utczában 437. sz. a. kapható: **Mária Vezér-Csillag** írta **Szigly Károly,** ráczkevel plebános, osepel-szigeti alopersesség titoknokja és Székes-Fejérvári püspök szent-szék ülnöke. Székes-Fejérvártól 1846. 1 ft 20 kr. Finom czimlappal 2 ft.

(1266) **Nemesi-birtok kerestetik.** (2, 3) Egy élete virágzó korát túl élt, 's mezei gazdaságban mulatságát kereső gyermektelen ur, Pestől 2-4 óra távolságra eső nemesi-birtok-részt, örökös áron vagy zálogba is, azonnal levasandó 40 ezer v. forintig venni ohajt, oly kedvező 's hasznos feltételek mellett, hogy holta után a' vagy életében is a' vett birtoknak eladása 's illetőleg örökösödése esetében, azt, az eladó család elsőségi jogon, ugyanazon az áron vissza válthatja. — Miről az alóltrnál bővebben érteskezhetni. **László László** táblai ügyvédnél, egyetem-utca 316. sz. a.

(1274) **Jósika Miklós'** (1, 3) legujabb eredeti regénye. Épen most jelent meg **Heckenast Gusztáv** pesti könyvtáros- és kiadónál váczli-utczában 15. sz. a. és minden hiteles könyvtárosnál kapható: **Akarat és hajlam.** Regény. Írta **Jósika Miklós.** Srdt. 2 kötet füzve 2 ft pengő pénzben.

(1273) **Hartleben és Altenburger** könyvtárosoknál Pesten, váczli-utca 437. szám alatt megszerezhető: **TERMÉSZETRAJZ** vagyis az állat-, növény- és ásványországnak természetű rajzokkal ellátott rendszeres leírása magán- és nyilvános oktatásra készitette **Hanák Kér. János.** Második füzet szinezetlen ábrákkal 36 kr. p. p. szinezett ábrákkal 54 kr. p. p.

(1262) **Wagner József** (2, 3) szépmű és zenemű kereskedésében Pesten servitaterén épen most ujonan megjelent: **Chotek Fer.** Ábránd, kedvelt magyar nemzeti hangok dala malból zongorára, 68 munk 1 ö sz. ára 1 ft 15 kr. p. **Ruprecht Márk,** Nagy magyar-táncz, zongorára, 6dik m. 30 kr. **Mrátsch Lino,** Nyíri Hangok, ered. magyar zong. 15 m. 15 kr. **Egressi Béni** Rákosi Emlék, ered. magyar zong. 15 kr. — Vad rózsák és viz hátán, két ered. magyar zong. 30 kr. — Pásztori hangok, ered. Csárdi és párisi szerencse vadászok, M. zurka zong. 30 kr. — Tiszaparti csárdások, zongorára 30 kr. — Román zong., m. énekszóra, zong. kls. 15 kr.

Történeti könyvtár. Kiadja a' m. tudós társaság' néhány tagja. **XIV. füzet 40 kr.** **Uj külföldi-regénytár** kiadja a' Kisfaludy-társaság. **XII. füzeti** **Az utolsó Mohikán.** Ára 40 kr.

(1258) **Eladó nemesi birtok.** (3, 3) Fejér megyében Budától 6-, Székes-Fejérvártól 2 órányl távolságra, az országot mellett, van egy szép fekvésű nemesi birtok rész, akár örök áron akár több évi zálogba szabad építésre eladandó. All az egész mintegy 50 hold kitűnő jóságú szántó- és kaszáló-földből, két udvarból, mellynek egyikén új lakház és gazdasági épületek vagnak, egy nagy és kertnek is alkalmas füzessel, a' másik udvaron van szinte egy lakház és egy bolt, kizáró joggal. Az er

A' bölcsészet elemei. Írta **Purgstaller Cal. József.** II. kötet: **Ismerettan.** Kötve 1 ft 12 kr.

Lotteria-huzások.

Budán, nov. 19kén:	55. 35. 81. 90. 68.
Bécsben, nov. 22kén:	8. 75. 63. 49. 84.
Kassán, nov. 22kén:	80. 86. 40. 30. 5.

Nemzeti színház.

Nov. 25kén (Kedden)	Hunyady László. Ered. opera.
Nov. 26kén:	Pártfogolás. Francia szimnű.
Nov. 27kén:	Fiesco. Szomját. Schiller Fr. töl.

Gabonaár váltó garasokban.

	Tisztabúra	Kétszeres	Rozs	Árpa	Zab	Kukoricza
Posten, nov. 25. (pesti m.)	240-285	210-220	160-175	-110-	82-88	100-120
Ujbecsén, " 21. (pors. m.)	130-150	100-110	—	45-55	45-50	50-60
Aradon, " 15. " "	148-170	140-150	130-140	85-90	60-64	80-85
Raján, " 15. " "	125-143	108-123	107-108	58-59	-43-	-53-
Mosonyban, " 20. " "	170-230	140-165	140-160	94-120	64-80	80-115
N.Szombatban, " 21. " "	165-180	—	122-125	95-97	62-63	—
Pozsonyban, " 18. " "	155-190	—	134-170	95-106	66-77	80-100
Miskolcson, " 15. " "	155-160	145-150	135-140	80-85	47-50	90-100

Statuspapírosok és részvények árkeleto.

Bécs, nov. 25kén 5 pcent. st. köt.	111 1/16 ft p.
A pcent. st. köt. 101 1/4 ft. 3 pcent. st. köt.	— ft. 1834k
st. kötes. (500 ft)	— ft. 1839k (250 ft) 320 ft.
1839k (50 ft) 64 ft.	— ft. Bankrészvények darabja
1604 ft. Pesti körépp. vasut (100 ft) 108 1/8 ft. Nagy-	
szombati (100 ft)	— ft. Pesti lánchíd-részvény
(100 ft) — ft.	— ft. Gőzhajó-részv. (500 ft) 672
ft. — Eszterházy-sorsjegy 58 1/4 ft p. p.	
Dunavizállás.	

Budán nov. 26kén 8 ór. regg. 4' 10" 3" 0' fölött.